

Tirsdag den 13. september 2016

P8_TA(2016)0321

Europæisk territorielt samarbejde — bedste praksis og innovative foranstaltninger**Europa-Parlamentets beslutning af 13. september 2016 om europæisk territorielt samarbejde — bedste praksis og innovative foranstaltninger (2015/2280(INI))**

(2018/C 204/02)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, især afsnit XVIII,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (herefter »forordningen om fælles bestemmelser«) ⁽¹⁾,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1301/2013 af 17. december 2013 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og om særlige bestemmelser vedrørende målet om investeringer i vækst og beskæftigelse og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1080/2006 ⁽²⁾,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1299/2013 af 17. december 2013 om særlige bestemmelser for støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling til målet om europæisk territorielt samarbejde ⁽³⁾,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1302/2013 af 17. december 2013 om ændring af forordning (EF) nr. 1082/2006 om oprettelse af en europæisk gruppe for territorielt samarbejde (EGTS) , for så vidt angår klarhed, forenkling og forbedring af oprettelsen af sådanne grupper og af deres funktion ⁽⁴⁾,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 236/2014 af 11. marts 2014 om fælles regler og procedurer for gennemførelse af instrumenterne til finansiering af Unionens optræden udadtil ⁽⁵⁾,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 231/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA II) ⁽⁶⁾,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 232/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et europæisk naboskabsinstrument ⁽⁷⁾,
- der henviser til Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1311/2013 af 2. december 2013 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2014-2020 ⁽⁸⁾,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 af 25. oktober 2012 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget og om ophævelse af Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320.

⁽²⁾ EUT L 347 af 20.12.2013, s. 289.

⁽³⁾ EUT L 347 af 20.12.2013, s. 259.

⁽⁴⁾ EUT L 347 af 20.12.2013, s. 303.

⁽⁵⁾ EUT L 77 af 15.3.2014, s. 95.

⁽⁶⁾ EUT L 77 af 15.3.2014, s. 11.

⁽⁷⁾ EUT L 77 af 15.3.2014, s. 27.

⁽⁸⁾ EUT L 347 af 20.12.2013, s. 884.

⁽⁹⁾ EUT L 298 af 26.10.2012, s. 1.

Tirsdag den 13. september 2016

- der henviser til »EU's territoriale dagsorden 2020 — Hen imod et inklusivt, intelligent og bæredygtigt Europa bestående af forskelligartede regioner«, vedtaget på det uformelle ministermøde for ministre med ansvar for fysisk planlægning og territorial udvikling den 19. maj 2011 i Gödöllő, Ungarn,
- der henviser til sin beslutning af 14. januar 2014 om medlemsstaternes evne til at sikre en effektiv og rettidig start på den nye programperiode for samhørighedspolitikken ⁽¹⁾,
- der henviser til sin beslutning af 27. november 2014 om forsinkelser i opstarten af samhørighedspolitikken 2014-2020 ⁽²⁾,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 26. november 2014 med titlen »En investeringsplan for Europa« (COM(2014)0903),
- der henviser til den sjette rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed (COM(2014)0473),
- der henviser til sin beslutning af 9. september 2015 om »Investering i job og vækst: fremme af økonomisk, social og territorial samhørighed i Unionen« ⁽³⁾,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 3. marts 2010 med titlen »Europa 2020 — En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst« (COM(2010)2020),
- der henviser til sin beslutning af 28. oktober 2015 om samhørighedspolitikken og midtvejsrevisionen af Europa 2020-strategien ⁽⁴⁾,
- der henviser til sin beslutning af 26. november 2015 med titlen »Hen imod forenkling og resultatorienteret tilgang i samhørighedspolitikken for perioden 2014-2020« ⁽⁵⁾,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/1017 af 25. juni 2015 om Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning og Den Europæiske Portal for Investeringsprojekter og om ændring af forordning (EU) nr. 1291/2013 og (EU) nr. 1316/2013 — Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer ⁽⁶⁾,
- der henviser til Kommissionens rapport til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om merværdien af makroregionale strategier (COM(2013)0468) og til de relevante rådskonklusioner af 22. oktober 2013,
- der henviser til studiet fra sit Generaldirektorat for Interne Politikker (Temaafdeling B — Struktur- og Samhørigheds-politik) fra januar 2015 med titlen »New Role of Macro-Regions in European Territorial Cooperation«,
- der henviser til studiet fra sit Generaldirektorat for Interne Politikker (Temaafdeling B — Struktur- og Samhørigheds-politik) fra juli 2015 med titlen »European Grouping of Territorial Cooperation as an instrument for promotion and improvement of territorial cooperation in Europe«,
- der henviser til Kommissionens folder af 22. februar 2016 med titlen »Investeringsplan for Europa: Ny vejledning om muligheder for at kombinere de europæiske struktur- og investeringsfonde med Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)«,
- der henviser til Regionsudvalgets udtalelse fra maj 2015 med titlen »Finansielle instrumenter til territorial udvikling«,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 14. december 2015 med titlen »Investering i job og vækst — maksimering af bidraget fra de europæiske struktur- og investeringsfonde« (COM(2015)0639),

⁽¹⁾ Vedtagne tekster, P7_TA(2014)0015.

⁽²⁾ Vedtagne tekster, P8_TA(2014)0068.

⁽³⁾ Vedtagne tekster, P8_TA(2015)0308.

⁽⁴⁾ Vedtagne tekster, P8_TA(2015)0384.

⁽⁵⁾ Vedtagne tekster, P8_TA(2015)0419.

⁽⁶⁾ EUT L 169 af 1.7.2015, s. 1.

Tirsdag den 13. september 2016

- der henviser til Regionsudvalgets erklæring af 2. september 2015 med titlen »25 år med Interreg: ny fremdrift i det grænseoverskridende samarbejde«,
 - der henviser til Regionsudvalgets udtalelse fra december 2015 med titlen »Territorial vision 2050, hvilken fremtid?«,
 - der henviser til Regionsudvalgets udtalelse af 17. december 2015 med titlen »Styrkelse af det grænseoverskridende samarbejde: Er der behov for bedre lovgivningsmæssige rammer?«,
 - der henviser til baggrundsdokumentet fra det luxembourgske formandskab for Rådet »Looking back on 25 years of Interreg and preparing the future of territorial cooperation«,
 - der henviser til Rådets konklusioner om »25 år med Interreg: bidraget til samhørighedspolitikken«,
 - der henviser til initiativet fra det luxembourgske formandskab om specifikke juridiske bestemmelser for grænseregionerne med henblik på at imødekomme disse områders behov og udfordringer, der har titlen »A tool for the attribution and application of specific provisions for the improvement of cross-border cooperation«⁽¹⁾,
 - der henviser til Kommissionens offentlige høring over hele EU om de tilbageværende hindringer for grænseoverskridende samarbejde, der blev iværksat den 21. september 2015 i anledning af den europæiske samarbejdsdag⁽²⁾,
 - der henviser til resultaterne af den første Eurobarometerundersøgelse nogensinde, som Kommissionen foretog i 2015 for at indkredse og kortlægge holdningerne blandt borgere, der bor i grænseområderne, med henblik på at opnå mere målrettede EU-interventioner⁽³⁾,
 - der henviser til OECD's rapport fra 2013 med titlen »Regions and Innovation: collaborating across borders« (Regioner og innovation: samarbejde på tværs af grænserne),
 - der henviser til Regionsudvalgets rapport med titlen »EGTS-overvågningsrapport 2014 — Gennemførelse af Europa 2020-strategien«⁽⁴⁾,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 52,
 - der henviser til betænkning fra Regionaludviklingsudvalget (A8-0202/2016),
- A. der henviser til, at omkring 38 % af Europas befolkning bor i grænseområder, og at EU står over for en større økonomisk, finansiel og social krise, der navnlig rammer kvinder på alle fronter; der henviser til, at EU må inddrage ligestilling mellem kønnene som et hovedelement i alle former for politik og praksis vedrørende europæisk territorialt samarbejde;
- B. der henviser til, at det overordnede mål for det europæiske territoriale samarbejde er at mindske de nationale grænsers indflydelse med henblik på at reducere uligheden mellem regionerne ved at fjerne de resterende hindringer for investering og samarbejde på tværs af grænserne, styrke samhørigheden og fremme en harmonisk økonomisk, social, kulturel og territorial udvikling i EU som helhed;
- C. der henviser til, at europæisk territorialt samarbejde er en integrerende del af samhørighedspolitikken, fordi det styrker EU's territoriale samhørighed;

⁽¹⁾ http://www.dat.public.lu/eu-presidency/Events/Informal-Ministerial-Meetings-on-Territorial-Cohesion-and-Urban-Policy-_26-27-November-2015_-Luxembourg-City_/Material/IMM-Territorial-_LU-Presidency_-_Input-Paper-Action-3.pdf

⁽²⁾ Kommissionens pressemeddelelse IP/15/5686.

⁽³⁾ Flash Eurobarometer 422 — Cross-border cooperation in the EU.

⁽⁴⁾ http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/EGTC_MonitoringReport_2014.pdf

Tirsdag den 13. september 2016

- D. der henviser til, at medlemsstaterne har mulighed for at gøre brug af det europæiske territoriale samarbejde til at imødegå de udfordringer, der følger af migrationskrisen;
- E. der henviser til, at der stadig kun er få europæiske borgere, der udnytter det fulde potentiale i EU's indre marked og den frie bevægelighed;
- F. der henviser til, at der i overensstemmelse med principperne om delt forvaltning, flerniveaustyring og partnerskab er blevet udviklet programmer for europæisk territorialt samarbejde gennem en kollektiv proces med deltagelse af en bred vifte af europæiske, nationale, regionale og lokale aktører for at tackle fælles udfordringer på tværs af grænserne og fremme udvekslingen af god praksis;
- G. der henviser til, at der er behov for fælles overvejelser om strukturen i det europæiske territoriale samarbejde efter 2020;

Europæisk merværdi af det europæiske territoriale samarbejde, bedste praksis og bidrag til målene i Europa 2020-strategien

1. bemærker, at det europæiske territoriale samarbejde er blevet et af de to lige vigtige mål for samhørighedspolitikken 2014-2020, med sin egen forordning; understreger imidlertid, at budgettet for det europæiske territoriale samarbejde på 10,1 mia. EUR kun udgør 2,8 % af budgettet for samhørighedspolitikken, hvilket ikke står i forhold til de store udfordringer, som det europæiske territoriale samarbejde står over for, og det afspejler heller ikke den store europæiske merværdi, som det europæiske territoriale samarbejde skaber; minder i denne forbindelse om Parlamentets skuffelse over resultatet af forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2014-2020 med hensyn til nedskæringen i bevillingerne til det europæiske territoriale samarbejde; mener, at et større budget til det europæiske territoriale samarbejde i den næste programmeringsperiode vil forøge samhørighedspolitikken merværdi; opfordrer til større respekt for artikel 174 i TEUF om territorial samhørighed, navnlig med hensyn til landdistrikter, områder i en industriel overgangsproces, regioner, der lider af alvorlige naturbetingede eller demografiske handicaps af permanent art, såsom regionerne i den yderste periferi, de nordligste meget tyndt befolkede områder samt ø-områder, grænseområder og bjergområder; anmoder Kommissionen og medlemsstaterne om at være særlig opmærksom på de geografisk og demografisk dårligst stillede områder, når samhørighedspolitikken gennemføres;
2. bemærker, at det europæiske territoriale samarbejde i overensstemmelse med Europa 2020-målene er blevet ændret med henblik på at opnå en større virkning ved at fokusere på tematisk koncentration og resultatorientering, uden at det går ud over hensynet til de territoriale aspekter og mulighederne for at videreføre de regionale prioriteringer; mener, at der er må gives yderligere opmærksomhed til de særlige karakteristika ved det europæiske territoriale samarbejde; opfordrer derfor til en bedre evaluering af programmerne for det europæiske territoriale samarbejde med henblik på at demonstrere deres virkning og merværdi;
3. anerkender, at det grænseoverskridende samarbejde er et vigtigt redskab til udvikling af grænseregioner, der betragtes som sande laboratorier for europæiske integration; understreger, at det grænseoverskridende samarbejde i perioderne 2000-2006 og 2007-2013 var præget af, at man klart orienterede sig mod mere strategisk fokuserede prioriteter og opnåede bedste praksis inden for bedre konnektivitet og tilgængelighed, videns- og innovationsoverførsel, styrkelse af den regionale identitet, håndtering af miljøudfordringer, styrkelse af den institutionelle kapacitet, sundhedspleje, uddannelse, beskæftigelse og arbejdskraftsmobilitet samt beskyttelse af civilbefolkningen, etablering af nye og konsolidering af bestående partnerskaber;
4. anerkender, at det tværnationale samarbejde har hjulpet med hensyn til at fremme forskning, innovation og vidensøkonomien, tilpasning til klimaforandringer og fremme af bæredygtig transport og mobilitet ved hjælp af tværnationale tilgange og har bidraget til at forbedre den institutionelle kapacitet; understreger, at en integreret territorial fremgangsmåde og internationalt samarbejde er af særlig betydning for beskyttelsen af miljøet, navnlig for så vidt angår vand, biodiversitet og energi;
5. anerkender, at det mellemregionale samarbejde har gjort det muligt for byer og regioner at samarbejde om en række spørgsmål og temaer, bl.a. gennem udveksling af erfaring og god praksis, og at dette har forbedret effektiviteten i mange regionale og lokale politikker; mener, at der bør gøres noget ved de betydelige udviklingsforskelle mellem landdistrikter og byområder samt problemerne i storbyområder;

Tirsdag den 13. september 2016

6. mener, at effektivt grænseoverskridende og tværnationalt samarbejde gør et geografisk område mere attraktivt for erhvervsdrivende selskaber, idet de kan anvende lokalt, regionalt og grænseoverskridende potentiale samt menneskelige ressourcer så effektivt som muligt med henblik på bedre at imødekomme de erhvervsdrivende selskabers behov og forventninger, men også for at undgå udflytning af virksomheder til tredjelande, affolkning af EU-regioner og øget arbejdsløshed;

7. er overbevist om, at det europæiske territoriale samarbejde giver en betydelig europæisk merværdi, idet det bidrager til at støtte fred, stabilitet og regional integration, bl.a. inden for rammerne af udvidelses- og naboskabspolitikken samt på verdensplan gennem formidling af bedste praksis; mener, at grænseoverskridende samarbejde kan give merværdi til håndteringen af migrationskrisen;

8. påpeger, at ca. 41 % af EFRU's budget for europæisk territorielt samarbejde for 2014-2020⁽¹⁾ vil blive investeret i foranstaltninger til miljøforbedring, mens 27 % vil blive investeret i styrkelse af intelligent vækst, herunder forskning og innovation, og 13 % vil gå til fremme af inklusiv vækst gennem aktiviteter i forbindelse med beskæftigelse, uddannelse og erhvervsuddannelse, medens 33 programmer vil tage sigte på at forbedre de generelle forbindelser på tværs af grænserne; bemærker endvidere, at der vil blive afsat 790 mio. EUR til forbedring af den institutionelle kapacitet ved hjælp af etablering eller styrkelse af samarbejdsstrukturer og effektivisering af den offentlige service;

9. understreger, at begrebet resultatorientering kræver, at Interreg-programmer sikrer et højt niveau af samarbejde på projektniveau og indfører en ny form for evaluering, idet det tager hensyn til det enkelte programs specifikke natur og bidrager til at nedbringe de administrative byrder for modtagere og forvaltningsmyndigheder; opfordrer Kommissionen, medlemsstaterne og forvaltningsmyndighederne til at arbejde sammen og udveksle oplysninger og god praksis med henblik på at foretage vurderinger af og udstede retningslinjer for, hvordan resultatorienteringen kan tilpasses til det europæiske territoriale samarbejdes særlige karakteristika; anerkender, at den fulde merværdi ved programmerne under det europæiske territoriale samarbejde ikke kun kan evalueres med kvantitative indikatorer, og opfordrer Kommissionen til at indføre mere kvalitative indikatorer med henblik på bedre at afspejle de resultater, der opnås ved territorielt samarbejde;

10. noterer sig med bekymring den sene vedtagelse af Interreg-programmerne og opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at mobilisere deres kræfter til en effektiv og vellykket gennemførelse af programmerne og til at fjerne hindringer for det grænseoverskridende samarbejde med henblik på at undgå de kritiske spørgsmål, som der allerede blev gjort opmærksom på i programmeringsperioden 2007-2013; opfordrer Kommissionen til at træffe alle nødvendige foranstaltninger til at fremskynde gennemførelsen af programmerne for europæisk territorielt samarbejde;

11. beklager manglen på pålidelige grænseoverskridende data og dokumentation for effektiviteten af grænseoverskridende samarbejde med hensyn til rapportering om resultatrammen; opfordrer derfor Kommissionen, Eurostat og forvaltningsmyndighederne til at samarbejde om at fastsætte fælles evalueringskriterier og til i fællesskab at koordinere en fælles database og fastlægge metoder til tilvejebringelse, brug og udveksling af pålidelige data på tværs af grænserne; noterer sig de eksisterende udfordringer for gennemførelsen af integrerede territoriale fremgangsmåder, der skyldes den højest forskellige grad af befojelser, som medlemsstaternes regionale og lokale myndigheder har;

12. opfordrer Kommissionen, medlemsstaterne og forvaltningsmyndighederne til at oprette passende strukturerede overvågningssystemer og evalueringsplaner for bedre at kunne evaluere de opnåede resultater med hensyn til Europa 2020-målene og territorial integration;

Bidrag til territorial samhørighed

13. understreger, at det europæiske territoriale samarbejde yder et betydeligt bidrag til styrkelse af EU's målsætning om territorial samhørighed ved at integrere forskellige sektorpolitikker på et territorielt grundlag; glæder sig over undersøgelsen »ET2050: Territorial Scenarios and Visions for Europe«, der er udarbejdet af Det Europæiske Observationsnetværk for Territorial Udvikling og Samhørighed (ESPON) og kan fungere som referenceramme for yderligere drøftelser om forberedelse af samhørighedspolitikken efter 2020;

⁽¹⁾ Bilag I (Europæisk territorielt samarbejde/Interreg) til Kommissionens meddelelse »Investering i job og vækst — maksimering af bidraget fra de europæiske struktur- og investeringsfonde«.

Tirsdag den 13. september 2016

14. minder om betydningen af integrerede territoriale investeringer (ITI) og lokaludvikling styret af lokalsamfundet (CLLD), der ikke anvendes i tilstrækkeligt omfang i Interreg-programmerne for 2014-2020, og opfordrer medlemsstaterne til at gøre større brug heraf, idet det understreges, at dette vil kræve større deltagelse af regionale og lokale organer; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at foreslå oplysnings- og undervisningsprogrammer for støttemodtagerne;

15. mener, at de nye instrumenter for territorial udvikling såsom ITI og CLLD kan give sig udslag i investeringer i infrastruktur på det sociale område, i sundhedsvæsenet og på uddannelsesområdet, sanering af struktursvage byområder, jobskabelse og andre foranstaltninger, der har til formål at mindske migranternes isolation og støtte deres inklusion;

16. anbefaler, at der fokuseres særligt på projekter, der har til formål at tilpasse kommuner og regioner til den nye demografiske situation og modvirke de skævheder, der følger heraf, ved hjælp af: 1) tilpasning af de sociale og mobilitetsmæssige infrastruktur til de demografiske forandringer og migrationsstrømmene; 2) skabelse af specifikke varer og tjenesteydelser til en aldrende befolkning; 3) støtte til jobmuligheder for ældre mennesker, kvinder og migranter, som bidrager til social inklusion; 4) styrkede digitale forbindelser og oprettelse af platforme, der fremmer deltagelse af borgerne i de mere isolerede regioner og giver dem mulighed for interaktion med de forskellige administrative, sociale og politiske tjenester hos myndighederne på alle niveauer (lokalt, regionalt, nationalt og europæisk);

17. fremhæver det europæiske territoriale samarbejdes rolle i ø-regioner, regioner i den yderste periferi og tyndt befolkede regioner samt bjergområder og landdistrikter som et vigtigt redskab til at styrke deres regionale samarbejde og integration; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at være særligt opmærksom på anvendelsen af fondene i disse regioner, herunder regioner, der grænser op til tredjelande, med henblik på at forbedre gennemførelsen af grænseoverskridende projekter, som finansieres af det europæiske territoriale samarbejde

18. påpeger det europæiske territoriale samarbejdes og de makroregionale strategiers komplementære karakter, når der er tale om at imødegå fælles udfordringer i større funktionelle områder, samt den positive rolle, som de makroregionale strategier kan spille med hensyn til at bidrage til at imødegå de fælles udfordringer, som makroregionerne står over for;

19. mener, at man bør tilstræbe bedre koordinering, synergi og komplementaritet mellem de grænseoverskridende og tværnationale dele med henblik på at forbedre samarbejdet og integrationen i bredere strategiske områder; opfordrer til en bedre koordinering mellem forvaltningsmyndighederne og de makroregionale strategiers aktører; opfordrer indtrængende Kommissionen til at udvide samarbejdet samt til at styrke forbindelserne og sammenhængen mellem programmerne for det europæiske territoriale samarbejde og nationale og regionale programmer på udviklingsstadiet med henblik på at øge komplementariteten og undgå overlappning;

20. noterer sig, at nogle regioner står over for alvorlige migrationsudfordringer og tilskynder til at anvende Interreg-programmer og den omgående gennemførelse af dem med henblik på bl.a. at leve op til udfordringerne med at håndtere flygtningekrisen og fremme udvekslingen af god praksis mellem lokale og regionale myndigheder i grænseområder, herunder tredjelande, navnlig ved hjælp af makroregionale strategier;

Støtte til forskning og innovation

21. fremhæver resultaterne på forsknings og innovationsområdet, såsom fælles forskningsprojekter, samarbejde mellem forskningsinstitutioner og virksomheder, oprettelse af internationale grænseuniversiteter, grænseoverskridende forskningscentre og uddannelsesinstitutioner, oprettelse af grænseoverskridende klynger og virksomhedsnetværk, grænseoverskridende virksomhedsvæksthuse og rådgivningstjenester for SMV'er, højteknologisk branding for at tiltrække udenlandske investorer osv.; bemærker den vigtige rolle, som Interreg-programmerne spiller med hensyn til at styrke konkurrenceevnen og innovationspotentialet i regionerne ved at fremme synergien mellem intelligente specialiseringsstrategier, samarbejde mellem klynger og udvikling af innovative netværk; opfordrer Kommissionen til at forelægge en samlet oversigt over det territoriale samarbejde i forbindelse med EFRU og ESF på grundlag af den fælles strategiske ramme (bilag I til forordningen om fælles bestemmelser (forordning (EU) nr. 1303/2013));

Tirsdag den 13. september 2016

22. er klar over, at investeringer med henblik på at styrke intelligent vækst, herunder forskning og innovation, udgør 27 % af EFRU-bevillingen til programmer for grænseoverskridende samarbejde for perioden 2014-2020 ⁽¹⁾; bemærker også, at 35 % af budgettet for de tværnationale programmer går til at støtte intelligent vækst ved at styrke forskning og innovation;

23. understreger behovet for at skabe grænseoverskridende innovationspolitiske tilgange såsom fælles forsknings- og mobilitetsprogrammer, fælles forskningsinfrastruktur, partnerskaber og samarbejdsnetværk; henleder opmærksomheden på den kendsgerning, at medlemsstaternes forskelligartede lovgivning udgør en hæmsko for de fælles bestræbelser på at øge forskningen og innovationen på tværs af grænserne;

24. opfordrer indtrængende til, at synergierne og komplementariteten mellem programmer og fonde, herunder de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI), Horisont 2020, Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI) osv. og andre EU-fonde skal tage sigte på at maksimere mængden, kvaliteten og virkningerne af investeringerne i forskning og innovation; henstiller, at lokale og regionale myndigheder til fulde udnytter mulighederne for at kombinere disse fonde med henblik på at støtte SMV'er og forsknings- og innovationsprojekter, herunder i givet fald grænseoverskridende projekter; opfordrer SMV'erne til fuldt ud at udnytte de muligheder, som disse fonde giver for at bidrage til gennemførelsen af programmerne for det europæiske territoriale samarbejde;

25. opfordrer indtrængende til vedtagelse af grænseoverskridende innovationsstrategier, samtidig med at der skabes komplementaritet med de allerede eksisterende strategier for intelligent specialisering samt med andre eksisterende programmer og strategier; tilskynder til, at man vurderer potentialet for grænseoverskridende synergier og mobiliserer forskellige finansieringskilder;

26. mener, at de finansielle instrumenter skal være en integrerende del af programmerne for europæisk territorielt samarbejde ved hjælp af supplerende tilskud med henblik på at støtte SMV'ers adgang til finansiering, forskning og innovation; mener, at øget anvendelse af finansielle instrumenter kan tiltrække flere investeringer til Interreg-projekter, således at der skabes nye jobs og mulighed for at opnå bedre resultater; minder om den grundlæggende betydning af teknisk støtte og passende uddannelsesinitiativer for at høste det fulde udbytte af anvendelsen af finansielle instrumenter, selv i mindre udviklede regioner;

Styring og politisk koordinering

27. minder om, at den sjette samhörighedsrapport ikke vier det europæiske territoriale samarbejde tilstrækkelig opmærksomhed, i betragtning af at det har været et fyldgyldigt mål for samhörighedspolitikken siden programmeringsperioden 2007-2013; minder om det potentiale, som de europæiske grupper for territorielt samarbejde (EGTS) frembyder ikke blot som et instrument til at støtte og fremme det europæiske territoriale samarbejde og forvalte grænseoverskridende projekter, men også som drivkraft for en samlet integreret territorial udvikling og en fleksibel platform for flerniveaustyring;

28. glæder sig over den forenkede EGTS-forordning (forordning (EU) nr. 1302/2013) og anmoder medlemsstaterne om at intensivere deres bestræbelser på at lette oprettelsen af EGTS'er; påpeger imidlertid, at denne forordning ikke er tilstrækkelig til at fjerne alle de eksisterende retlige hindringer for grænseoverskridende samarbejde; glæder sig derfor over initiativet fra det luxembourgske formandskab, som foreslog en særlig retsakt for grænseregionerne, der giver medlemsstaterne mulighed for at indgå aftaler om specifikke retlige bestemmelser; glæder sig over Kommissionens initiativ til inden udgangen af 2016 at foretage en analyse af hindringerne for grænseoverskridende samarbejde, der skal behandle løsninger og eksempler på god praksis; anmoder Kommissionen om at medtage en undersøgelse af grænseregioners behov i denne analyse; afventer med interesse resultaterne af Kommissionens EU-dækkende høring om de tilbageværende hindringer for det grænseoverskridende samarbejde, som blev iværksat den 21. september 2015; anmoder Kommissionen om i sin analyse at tage hensyn til Parlamentets henstillinger og resultatet af den offentlige høring;

29. mener, at Interreg-programmerne skal respektere de aftalte programprioriteringer og den aftalte interventionslogik og samtidig, som supplement til anden passende finansiering, støtte løsninger på migrations- og asylområdet og fremme effektive integrationspolitikker; opfordrer til at drage fordel af Kommissionens åbenhed til hurtigt at undersøge og godkende ændringer af de operationelle programmer for 2014-2020, når de berørte medlemsstaterne anmoder om det, og kun med det formål at overvinde flygtningekrisen;

⁽¹⁾ Bilag I (Europæisk territorielt samarbejde/Interreg) til Kommissionens meddelelse »Investering i job og vækst — maksimering af bidraget fra de europæiske struktur- og investeringsfonde«.

Tirsdag den 13. september 2016

30. overvejer en bredere anvendelse af finansielle instrumenter som fleksible mekanismer, der skal anvendes sideløbende med tilskud; påpeger, at finansielle instrumenter i væsentlig grad kan øge finansieringens virkning, hvis de anvendes på effektiv måde; understreger i denne forbindelse, at der er behov for klare, konsekvente og målrettede regler for de finansielle instrumenter for at bidrage til at forenkle forberedelses- og gennemførelsesprocessen for fondsforvaltere og modtagere; henleder opmærksomheden på muligheden for at nyde godt af specifik ekspertise og knowhow ved hjælp af EIB's finansieringstekniske instrumenter og instrumenter for teknisk bistand;
31. understreger, at man i programmeringsperioden 2007-2013 ikke i tilstrækkelig grad vurderede mulighederne for komplementaritet mellem Interreg-programmerne og andre EU-finansierede programmer; opfordrer til oprettelse af passende koordineringsmekanismer, der sikrer effektiv koordinering, komplementaritet og synergi mellem ESI-fondene og andre fællesskabsfinansieringsinstrumenter og nationale finansieringsinstrumenter såsom Horisont 2020 samt med EFSI og EIB;
32. tilskynder til, at man i forvaltningsmyndighedernes evalueringsplaner medtager løbende evalueringer, der fokuserer på specifik vurdering af effektiviteten af synergier mellem programmer;
33. understreger den stadig voksende betydning af grænseoverskridende arbejdsmarkeder med stor dynamik, for så vidt angår skabelse af velstand og beskæftigelse; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til fuldt ud at gøre brug af de muligheder, som Interreg-programmerne giver for at lette arbejdskraftens mobilitet på tværs af grænserne, herunder via fremme af princippet om lige muligheder, om nødvendigt ved at justere de administrative og overenskomtbaserede rammebestemmelser samt ved at styrke dialogen mellem alle styringsniveauer;
34. finder det af afgørende betydning at øge synergier og komplementaritet mellem programmerne for europæisk territorielt samarbejde og Eures-tjenester, fordi de spiller en særlig vigtig rolle i grænseregioner med et betydeligt niveau af pendling på tværs af grænserne; opfordrer medlemsstaterne og regionerne til fuldt ud at udnytte de muligheder, som Eures-tjenesterne giver for beskæftigelse og jobmobilitet over hele EU;
35. er overbevist om, at princippet om flerniveaustyring, partnerskabsprincippet og den faktiske gennemførelse af den europæiske adfærdskodeks er af særlig betydning for udviklingen af Interreg-programmer;

Forenkling

36. understreger, at selv om der findes særskilte regler for europæisk territorielt samarbejde, bør gennemførelsen af de territoriale samarbejdsprogrammer forenkles yderligere, og opfordrer højniveaugruppen vedrørende forenkling til at overveje foranstaltninger til forenkling og reduktion af den administrative byrde for støttemodtagere, før behandling af lovforslaget om europæisk territorielt samarbejde og planlægningen af Interreg-programmerne for perioden efter 2020;
37. opfordrer Kommissionen til at foreslå specifikke foranstaltninger til at forenkle reglerne om rapportering, revision og statsstøtte og til at harmonisere procedurerne; opfordrer indtrængende til, at der udarbejdes standardkrav for alle Interreg-programmer for hver enkelt programdel;
38. opfordrer medlemsstaterne til at forenkle deres nationale bestemmelser og til at undgå overregulering; opfordrer indtrængende til gennemførelse af e-samhørighed og strømlining af de administrative procedurer;
39. understreger, at ordningerne til at involvere civilsamfund og private interessenter skal gøres bredere og enklere, idet der altid tages hensyn til behovet for gennemsigtighed og ansvarlighed; henviser til, at etableringen af offentligt-private partnerskaber kan give en række potentielle fordele, men indebærer en risiko for interessekonflikt, som bør behandles på passende måde ved hjælp af både »hard law«- og »soft law«-instrumenter; opfordrer Kommissionen til at give rettidig, konsekvent og klar vejledning om anvendelsen af de finansielle instrumenter i programmerne for europæisk territorielt samarbejde;
40. understreger, at alle forenklinger af vækst- og beskæftigelsesprogrammer også skal gælde for Interreg-programmer;

Tirsdag den 13. september 2016

41. understreger betydningen af at indføre mekanismer til at føre tilsyn med støttemodtagere inden for rammerne af forenklingsforanstaltningerne;
42. mener, at der bør lægges vægt på at forene kræfterne på stedet og fremme den gensidige tillid mellem de forskellige aktører på tværs af grænserne, samt at finansielle instrumenter kan bidrage til disse bestræbelser på værdifuld måde;

Fremtidige henstillinger

43. mener, at det europæiske territoriale samarbejde har bevist sin effektivitet, og at dets potentiale bør udvikles yderligere; fremhæver dets potentiale uden for regionalpolitikken, på områder som det indre marked, den digitale dagsorden, beskæftigelse, mobilitet, energi, forskning, uddannelse, kultur, sundhed og miljø, og opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at overveje at bevare det europæiske territoriale samarbejde som et vigtigt instrument ved at give det en klarere rolle inden for samhørighedspolitikken efter 2020 og øge dets budget væsentligt;
44. mener, at det europæiske territoriale samarbejdes grundlæggende samarbejdsfilosofi og nuværende struktur bør opretholdes, herunder overholdelse af princippet om den ledende støttemodtager, sammen med dets fokus på det grænseoverskridende element; opfordrer Kommissionen til med udgangspunkt i sin 25-årige erfaring med europæisk territorielt samarbejde at analysere den mulige udvikling af et sæt harmoniserede kriterier, på grundlag af ikke blot befolkningsstørrelse, men også på grundlag af socioøkonomiske og territoriale karakteristika;
45. understreger betydningen af grænseoverskridende samarbejde ved EU's ydre grænser i forbindelse med instrumentet for førtiltrædelsesbistand og det europæiske naboskabsinstrument; opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at god praksis, der giver mulighed for at reducere de administrative byrder for støttemodtagere under Interreg-programmer, også kan finde anvendelse på programmer, der gennemføres ved EU's ydre grænser;
46. minder om det potentiale for græsrodssamarbejde mellem borgerne, som den såkaldte »fond for mindre projekter« giver, i forbindelse med midler til små projekter og mikroprojekter til fremme af civilsamfundets inddragelse, hvor der især fokuseres på mindre grænseoverskridende samarbejdsprojekter mellem naboegrænseområder; opfordrer til, at der ansøges til finansiering af sådanne projekter, i betragtning af at dette vil kræve en yderligere indsats med hensyn til forenkling og fleksibilitet;
47. tilskynder til fælles fastlæggelse af strategier for grænseregioner med henblik på at fremme en integreret og bæredygtig territorial udvikling, herunder gennemførelse og udbredelse af integrerede tilgange og harmonisering af administrative procedurer og retlige bestemmelser på tværs af grænserne; bemærker betydningen af at fremme en afbalanceret territorial udvikling inden for regionerne;
48. mener, at der bør lægges større vægt på at fremme det grænseoverskridende samarbejde mellem bjergrige grænseområder, med prioritering af landdistrikter;
49. understreger, at det kulturelle samarbejde bør være et af målene for det europæiske territoriale samarbejde; mener derfor, at der i højere grad bør tilskyndes til samarbejde på kultur- og uddannelsesområdet mellem grænseområder, der er fælles om samme kulturelle og sproglige arv;
50. opfordrer regionale og lokale organer til at spille en større og mere fremtrædende rolle med hensyn til at foreslå, forvalte og evaluere europæisk territorielt samarbejde, navnlig for så vidt angår grænseoverskridende samarbejde, under hensyntagen til, at nogle regioner allerede har sådanne beføjelser;
51. opfordrer Kommissionen til at overveje de finansielle instrumenters rolle som supplement til tilskud; finder det væsentligt at arbejde tættere sammen med EIB om at støtte SMV'er og mobilisere både Kommissionens og EIB's finansielle og tekniske ekspertise som katalysator for investeringer; opfordrer Kommissionen og EIB til at skabe større sammenhæng mellem de finansielle instrumenter og målene for det territoriale samarbejde;
52. opfordrer Kommissionen, medlemsstaterne og forvaltningsmyndighederne til at overveje forslaget fra det luxembourgske formandskab om oprettelse af et nyt retligt instrument for samhørighedspolitikken efter 2020, på grundlag af resultaterne af de efterfølgende evalueringer, gennemførelsen af programmerne for 2014-2020 og en passende konsekvensanalyse;

Tirsdag den 13. september 2016

53. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til i 2016 at iværksætte en struktureret debat mellem alle berørte parter på EU-plan om fremtiden for det europæiske territoriale samarbejde efter 2020 med henblik på at forberede samhørighedspolitikken efter 2020; understreger, at debatten først og fremmest bør dække spørgsmål vedrørende strukturen i det europæiske territoriale samarbejde efter 2020 og fordelingsproceduren for programbudgetterne, og at der også bør arbejdes på nye mekanismer til at sikre en bredere anvendelse af begrebet resultatorientering; opfordrer Kommissionen til at arbejde sammen med Regionsudvalget og relevante interesserede parter i civilsamfundet og på regionalt niveau;

54. opfordrer, til at der udvikles en territorial vision for EU på grundlag af grønbogen om territorial samhørighed (COM(2008)0616), og noterer sig, at den kommende hvidbog om territorial samhørighed også kan få betydning for den næste programmeringsperiode efter 2020;

Større offentlig bevidsthed og synlighed

55. beklager den ringe offentlige bevidsthed om og utilstrækkelige synlighed af programmerne for europæisk territorielt samarbejde og opfordrer til en mere effektiv formidling af målene med dem, de muligheder, de giver, og ad hvilke kanaler projekter kan iværksættes, samt senere af resultaterne af afsluttede projekter; opfordrer Kommissionen, medlemsstaterne og forvaltningsmyndighederne til at etablere mekanismer og brede institutionaliserede platforme for samarbejde for at sikre bedre synlighed og bevidstgørelse; opfordrer Kommissionen til at kortlægge og på et bredt grundlag formidle de resultater, der hidtil er opnået med programmerne for europæisk territorielt samarbejde og de dermed forbundne projekter;

56. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fremme den rolle, som EGTS kan spille som et redskab for større effektivitet med hensyn til at opfylde lokale behov i grænseregioner;

57. anerkender den store betydning, som aktører på stedet og støtten til projektforberedelse har, og tilskynder forvaltningsmyndighederne til at styrke allerede eksisterende instrumenter til fremme af det territoriale samarbejde såsom regionale kontaktpunkter;

58. bemærker, at et godt samarbejde mellem Kommissionen, EIB og de lokale og regionale myndigheder er væsentligt for en vellykket anvendelse af de finansielle instrumenter til territorial udvikling og for samhørighedspolitikken som helhed; understreger i denne forbindelse, at det er nødvendigt at intensivere udvekslingen af erfaringer og viden mellem på den ene side Kommissionen og EIB og på den anden lokale og regionale myndigheder;

59. anerkender betydningen af (områdespecifik) animering, informationsformidling, bevidstgørelse på lokalt niveau og projektstøtte og opfordrer derfor forvaltningsmyndighederne til at styrke nyttige redskaber såsom territoriale kontaktpunkter;

60. opfordrer til bedre koordinering mellem Kommissionen, forvaltningsmyndighederne og alle interessenter med henblik på at tilvejebringe en kritisk analyse af projekters tematiske resultater, der både fremhæver succeshistorier og mangler og kommer med anbefalinger for tiden efter 2020, samtidig med at der sikres gennemsigtighed og borgernærhed;

o

o o

61. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt til de nationale parlamenter.